

Tam, kde žili lidé, slyšíte jen svist lyží

» **Výlet na běžkách** Tip na vyjízdku začíná a končí v Prášílech, zavede nás mimo jiné k jezeru Laka a umožní mnoho zajímavých výhledů na panorama Šumavy

ŠUMAVA Tentokrát se vydáme z Prášil (910 m) podél Prášílského potoka přes Gsenget a Zlatý stoleček k jezeru Laka a přes bývalou Hůrku se vrátíme zpět do Prášil. V závěru výletu poznáme, proč je lepší jet trasu tímto směrem.

Upravená stopa začíná po necelém kilometru u prvního mostu přes Prášílský potok. Přibližně v těchto místech bývala pila a dřevařská osada Dolní Ždánidla nebo také Domky, kde ve 35 obydlích žilo 294 obyvatel. Po více než třech kilometrech mírného stoupání dojedeme k Frantovu mostu, kde přes provizorní lávku odbočuje cesta na Poledník (5 km). Pokračujeme dál a vpravo vystoupáme do strmého kopce. Kdybychom jeli dnešní trasu obráceně, pamatujeme si tento nebezpečný úsek, protože zatáčka je poměrně ostrá, stromy jsou blízko a možná bychom skončili až v potoce.

Směr Gsenget

Strmý úsek není dlouhý a trasa zanedlouho opět mírně stoupá až k rozcestí na bývalém Gsengetu (1 010 m). Vpravo vykukuje vrchol Ždánidel a vlevo z bavorské strany suchý hřeben končící Plesnou (1 337 m). Jsme na místě, které patřilo k nejzapadlejším oblastem Šumavy. Šikmo vpravo od cesty se kolem roku 1800 rozkládalo 17 chalup dřevorubecké osady Horní Ždánidla nebo také Horního Gsengetu a vlevo souběžně s cestou bývala od roku 1772 osada Gsenget, kde žilo v šesti chalupách 30 obyvatel německé národnosti.

V Bavorsku nakupovali obyvatelé samoty, cukr, sacharin, šňupací tabák, léky a nářadí. Protože zbožím pokrývali jen vlastní spotřebu, nepovažovali to, jak píše historik, za pašování. Život býval v Gsengetu obzvláště tvrdý. Sněh zde zůstal ležet dlouho a často zakrýval

Nová Hůrka Cesta vede kolem kaple, která byla za vlády komunistů zničena, po roce 1990 však opravena a v roce 2003 vysvěcena.

Foto: Jiří Koptík

celé chalupy. V létě byli muži zaměstnáni v lese a o hospodářství se staraly ženy. Od roku 1922 bylo zrušeno právo na louku a tráva se v nůších o váze až 75 kg nosila často až ze vzdálenosti několika kilometrů. Ne nadarmo se říkalo „Všechno bych chtěl být, jen ne ženou v Gsengetu, žádným volem ve Stodůlkách a žádným psem v Hartmanicích“.

Stoupání z rozcestí pokračuje až k odpočívadlu, ze kterého se ote-

vře výhled na Poledník (1 315 m) a Skalku (1 237 m). Následuje krátké klesání. Pak cesta, které se říká Hubačova, přejde do roviny. Dosud zelený les vlevo od cesty vystřídá zcela uschlý porost až do úrovně státní hranice. Nové jsou i plochy mrtvého lesa, zasahující vpravo až do vzdálenosti 300 metrů od cesty. Tato scénérie nás bude doprovázet až k jezeru Laka.

Zprvu pozvolně stoupající stopa přidává na gradaci, a tak rádi

uvítáme konec kopce. V pravé zatáčce před vrcholem nepročeháme směrem zpět výhled na Alpy a na vrcholky obou Roklanů. Na začátku sjezdu, v sedle mezi Plesnou (vlevo) a Ždánidly, se říká U Zlatého stolečku (1 196 m). Býval zde hrubě tesaný čtyřboký kamenný jehlan špičkou zapašovaný do země, u kterého si údajně pašeráci měnili zboží a rozdělávali zisk. Před sjezdem si vychutnejme další pěkný rozhled, vlevo za územím

suchého lesa je Plesná, Polom (1 295 m), Sklářský vrch (1 195 m), povel před námi výrazná louka pod holým Hadím vrchem a vpravo masivní Vysoký hřbet (1 078 m) a blízka Ždánidla.

Následující kilometrový sjezd k jezeru Laka je sice bez zálužných míst, ale protože je odvrácený od slunce, povede se to v něm slušně rozjet. Pokud se chceme podívat k jezeru, neměli bychom přehlédnout krátkou odbočku, která je v místě, kde stopa přechází téměř do roviny.

Patrné následky těžby

Laka (1 096 m) je nejmenším, ale nejvýše situovaným šumavským jezerem, které postupně zarůstá a na jeho hladině jsou patrné plovcové ostrůvky. Kdo u jezera rok nebyl, bude se obtížně orientovat, protože rozsáhlé kůrovcové těžby dokonale změnilly krajinu ráz.

Vrátíme se do stopy, která pokračuje více než kilometrovým sjezdem až k přehledné odbočce na Prášily. My si však ještě zajedeme do bývalé osady Hůrky (880 m). Z rozcestí je to necelého půl kilometru cesty krásnou alejí původních lip a javorů. Vlevo můjme odbočku trasy do Železné Rudy a do Nové Hůrky. Hůrka, založená kolem roku 1730, byla významná sklárnou a brusírnou, jež založil sklář J. J. Hafenbrádel. Sklárna byla světově proslulá výrobou benátských zrcadel. Osada, ve které žilo v roce 1910 téměř 400 obyvatel německé národnosti, žila velice bohatým spolkovým životem a byl zde také hotel s obchodem. Chloubou obce byl kostel sv. Vincence, vedle něhož stávala hřbitovní kaple Povýšení sv. Kříže, ve které byli ve 23 skleněných rakvích pohřbeni příslušníci obou sklářských rodů. V roce 1949 vojáci kapli zrušovali a rakve s ostatky

nebožtíků údajně rozstříleli. V polovině 50. let byl vojáky zbořen i kostel. Po roce 1990 byla kaple opravena a v roce 2003 vysvěcena. Také základy kostela jsou díky nadšencům a sponzorům postupně odkrývány.

Zapišeme si 20 kilometrů

Při návratu z Hůrky se nedějme nalákat na sjezd po žlutě značené cestě směrem do Vysokých lávek a do Prášil. Sjezd je prudký, úzký a nebezpečný. Vrátime se proto ve stopě zpět na odbočku do Prášil, kde jsme již dnes byli. Stopa vede lesem a střídavě klesá a stoupá bezpečným terénem. Výjimku tvoří prudší houpák, který bývá podceňován. V místě, kde elektrické vedení křížuje cestu, odbočuje stopa vpravo a dále pokračuje pod vedením. Nové mapky lyžařských tras předběhly realitu a směřují upravovanou trasu do Vysokých lávek na novou cyklostezku. Zatím však trasa, pravděpodobně z důvodu nedostatku sněhu, nebyla upravována.

Naše stopa pod vedením je nerovná a na několika místech rozbáňněná nebo ledová. Nejlepší je v těchto místech lyže sundávat a nějak to vydržet až na blízký vrchol stoupání. Jízda v opačném směru tady bude pro neznalého lyžaře škýtat mnohá překvapení.

Z vrcholu stoupání nás až do Prášil čeká sjezd s několika prudšími místy. Přesto bychom neměli vlevo mezi stromy přehlédnout několik pěkných průhledů na masiv hory Křemelné.

Dojezd do Prášil je téměř v rovině, pozor však při výjezdu z lesa na přejezd příčné cesty, která bývá prohrmuta pluhem. Do denku si můžeme zaznamenat, že jsme dnes ujeli 20 kilometrů a nastoupali přes 450 metrů.

František Nykles

Autor je spolupracovníkem redakce

Vaším objektivem Zajímavé snímky, které jejich autoři umístili na internetový server rajce.idnes.cz a označili jako „moje fotozprávy“. Využijte i vy šance, že se vaše fotografie mohou objevit na stránkách MF DNES

Bílá pokrývka Sobotní ráno v Hajanech na Strakonicku bylo ve znamení bílé.

2x Foto: Věra (<http://hajany.rajce.idnes.cz>)

Tančilo se Sobotní hasičský ples v hospodě U Draka v Kladrubech na Strakonicku.

Foto: Karel Berger (<http://kladruby.rajce.idnes.cz>)

A byla zábava Ze stejného plesu jako Karel Berger uložil na rajce.net snímky i Václav Pavlovič. Foto: Václav Pavlovič (<http://pavlovic.rajce.idnes.cz>)

Studenti poznali podchlazení v ledové vodě na vlastní kůži

» **Čtenáři píšou noviny** Pavel Procházka a Milan Bukáček z posádky vodních záchranářů v Českém Krumlově napsali článek o náročném intenzivním kurzu pro budoucí záchranáře

Sebezáchra a záchra osob ze zamrzlé vodní plochy pomocí improvizovaných i speciálních prostředků, topografií, základy přežití v terénu, ale například i zvládnutí stresu po proboření do ledové vody. To všechno si vyzkoušeli začátkem února studenti druhého ročníku oboru Zdravotnický záchranář Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích v rámci šestidenního kurzu praktických dovedností a teoretické přípravy pořádaného Místní skupinou Český Krumlov Vodní záchraně služby ČČK.

Velkým přínosem pro všechny přítomné byla aktivní účast hornorakouských vodních záchranářů, kteří akci doplnili nejen ukázkou, ale i předvedením vlastních speciálních záchraných prostředků a lanové techniky s komentářem

v anglickém i německém jazyce. Za zmínku stojí i jejich pomoc při organizování modelové situace – hromadné nehody a vysazení týmů do neznámého terénu.

Dvoudenní pochod podle mapy

Všech 19 studentů dnes může s čistým svědomím říci, že zažili rizika podchlazení na vlastní kůži.

První den je čekalo teoretické seznámení se záchranou z ledu, vlastností ledu, záchranými pomůckami a s problematikou podchlazení. Mnoho studentů si v té chvíli neuvědomilo, že část teoretickou bude následovat praktická. Následující den naskákali frekvenci v plavkách v rámci rozcvičky do výřezu v ledové ploše a poznali, že i samotné dýchání se najednou stává obtížným a jak důležité je nezpánikařit. Následovalo procvičování

různých technik sebezáchra po propadnutí do ledové vody, záchra jednotlivcem bez pomůcek, improvizovanými prostředky (žebřík, lano, kanyst, hole atd.) i za pomoci raftu. Odpoledne všichni procvičovali součinnost v družstvu za použití ledových saní, nafukovací lávky a surfového plováku.

V další části programu čekalo studenty zvládnutí hromadné nehody metodou START i s modelovou situací a dvou denní pochod (cca 50 km) podle mapy a buzoých včetně přespání v lesnatém terénu a využití radiového spojení. Přes pocit vyčerpání byla na celém týmu znát chuť pokračovat.

Po prvním dni pochodu v tříčlenných skupinách v teplotě pod bodem mrazu čekalo frekvenci

plnění řady úkolů. Například záchra osob ze zamrzlé vodní hladiny, přechod skupiny přes zamrzlou vodní plochu, při kterém bylo nutné dbát na dodržování pravidel bezpečného pohybu po ledu. Další program byl ve znamení zdravotnické tematiky a první pomoci – zajištění a transport intoxikovaného pacienta v obtížném terénu. Věrohodnost situace ještě umocňovali figuranti, kteří představovali známé postiženého a komplikovali studentům práci nejen neustálým překážením, ale i nechtěnou pomocí a radami.

Viděli, jak je důležitý tým

Aktivní účast na mezinárodním praktickém semináři vyproštění a záchra ze zamrzlé vodní plochy pořádaném krumlovskými vodními záchranáři byla první

únorovou sobotu jednou ze součástí programu budoucích zdravotnických záchranářů.

Po úvodní teoretické části přišla na řadu praktická ukáзка v režii 23 jednotek a organizací. Přibližně 150 přihlížejících mělo možnost vidět využití žebříku, kanystru, nafukovací lávky, záchraných bodců, lan, člunů i motorového plovacího vozidla. Součinnost se složkami integrovaného systému při záchraně z ledu a také předvedení techniky vytažení probořené osoby pomocí psů členů Jihočeské záchrané brigády kynologů byla pro studenty cennou zkušeností.

Poslední den kurzu měli studenti za úkol prokázat získané znalosti a dovednosti. V modelových situacích náhodně zvolený tým určeným způsobem a prostředkem prováděl záchra osoby po proboře-

ni na zamrzlé hladině. Následovalo poskytnutí první pomoci, transport a předání pacienta letecké záchraně službě. Všichni studenti prokázali výbornou odbornou i morální připravenost a nasazení a oprávněně obdrželi certifikát o úspěšném absolvování kurzu.

Únava a vyčerpání, ale zároveň radost z překonání sama sebe – to byly pocity studentů v závěrečný den kurzu. Opět se potvrdilo, že pokud je tým kompaktní a udrží si pevnou morálku, dokážou i jednotlivci zdotat překážky, které by osamoceni nebyli schopni překonat. Věříme, že tento kurz pomohl k přípravě budoucích profesionálů na situace, které jdou jen obtížně simulovat a při jejichž řešení může prožitá zkušenost záchra zdraví či život.

**Pavel Procházka,
Milan Bukáček**